

AN AZADI AN AZADI

YEŞİM ERGÜN

Sen ne yapıyorsun? Çadırlarını dağıtıyor, oturanlara gaz ve su sıkıyor, onlarca insanı gözaltına alıyorsun. Onlar ne yapıyor? Tekrardan çadırlarını açıyor. Sen Kürtçe savunmayı reddediyorsun. Onlar ne yapıyor? Hepsi Kürtçe konuşup senin mahkemelerini kilitliyor. Şimdi bu eylemliliklerin neresi sivil itaatsizlik eylemi değil sormak lazım.

Bir Newroz'u daha geride bıraktık. Zalim Dehak'a karşı Demirci Kava'nın isyan ateşini yaktığı gün, Kürt halkı için barış, özgürlük ve onurlu bir yaşam için direnmenin simge günlerinden biri. Bedenlerini onurlu bir yaşam için ateşe vererek kazanılmış bir bayram. Direnişin bayramı Newroz. 2011 Nevroz'unda Kürt halkı milyonların sesiyle barış, özgürlük ve eşitlik taleplerini haykırdı hep bir ağızdan. Diyarbakır'dan, İstanbul'a, Batman'dan İzmir'e yüz binler Kürt sorununda demokratik çözüm ve onurlu bir barış dedi. 'An Azadi, An Azadi' sloganları yükseldi, milyonların sesinden, özgürlüğü için tüm bedelleri göze almış bir halkın haykırışıydı bu.

Kürt halkı barış istiyor, yıllardan beri sürdürülen kirliliğe savaşta canından parça koparılan bir halk bugün geçmişin düşmanlığı üzerinden değil, barış ve kardeşlik üzerinden bir sayfa açmak istiyor. Dostluk ve barış elini uzatıyor, ancak ne yazık ki yine uzanan barış eli boşlukta. PKK'nin tek taraflı ilan ettiği ateşkese yine karşılık verilmiyor, operasyonlar hız kes-

meden devam ediyor, sivil itaatsizlik eylemlerine saldırı üstüne saldırı yapılıyor, Kürt siyasetçilere darbe günlerini aratan tutuklama terörü hız kesmeden devam ediyor...

Tunus, Mısır, Libya'daki ayaklanmalar için büyük devrim nutukları atanlar, ne yazık ki yanı başlarında Tahrir meydanından daha fazla insanın sokaklara çıktığını görmezden geliyor. Ülkenin bir kısmı ayakta, sokaklarda, batısı ise dilsiz, kör, sağır. Ve o halk, şimdi demokratik çözüm çadırları kurmuş oturuyor ülkenin dört bir yanında. Askeri ve siyasi operasyonların sona ermesi, %10 seçim barajını kaldırılması, anadilde eğitimin ve anadilin kamusal alanda kullanım hakkının anayasal güvence altına alınması, ayırimsız tüm siyasi tutukluların serbest bırakılması talepleriyle sivil itaatsizlik eylemlerini sürdürüyor.

Başbakan bir bütün olarak Kürt halkını eşit yurttaşlık temelinde ortaya attığı haklı ve meşru talepleri niye reddettiğini açıklamak yerine, "Allah aşkına bunların neresi sivil?" diyerek güvenlik

güçlerine "Saldırın!" emri vermekle uğraşiyor... Başbakan yardımcısı Arınç ekliyor, "yağmurda, altlarında bir sandalye, üstlerinde şemsiye; bu garip manzaralar siyasilerin işi değildir. Sivil itaatsizlik, taş atmak, kovalamak değildir ve bu bir siyasetçinin yapacağı şeyler değil" diyor.

Sivil itaatsizlik deyişini ilk defa, Amerikalı felsefeci ve şair Henri D. Thoreau 1849'da hükümete karşı kaleme aldığı bir metinde kullandı. Sivil itaatsizlik, insanlık tarihini hep en kritik noktalarda yönlendirdi, tarihin seyrini değiştirdi ve sonuçta hep yasaya karşı, ama sonradan aklanmış bir eylem biçiminin adı oldu. Gandhi ve Martin Luther King sivil itaatsizlik kampanyalarıyla tarihe yön verdi; kadınlar haklarını, siyahlar eşitliklerini sivil itaatsizlikle aradılar.

Sivil itaatsizlik John Rawls'a göre, "yasaaların ya da hükümet politikasının değiştirilmesini hedefleyen, kamuoyu önünde icra edilen (alenî), şiddete dayanmayan, vicdani, ancak yasal olmayan politik bir eylemdir" Howard Zinn sivil itaatsizliği "acil toplumsal hedefler uğruna, yasaların bilinçli ve hedeflenmiş ihlali" olarak tanımlamıştır.

İtaatsizlik eylemlilikleri çözümsüzlüğü açığa çıkarır ve bu mesaj topluma iletilir. Sistemin tekrardan işleyebilmesi için var olan çözümsüzlüğün giderilmesi şarttır. Mesela, 2. Dünya savaşı sırasında Nazilerce işgal edilen Danimarkalıların, Yahudileri kolaylıkla ayırt edebilmek için arkasında altı uçlu sarı yıldız bulunan giysiler giymeye zorlanması ve buna karşılık, aralarında kralın da bulunduğu hemen herkesin, sırtı sarı yıldızlı giysilerle sokağa çıkması. Bu tavır, Yahudilerin tanınmasını imkânsızlaştırmış; Naziler, hareketin lideri olarak gördükleri Danimarka kralını gözetimleri altında tutabilmek için onun çok hasta olduğunu açıklayıp, saraya hapsedmişlerdir. Ancak Danimarka halkı, ülkenin hemen her yerindeki çiçekçilere gidip, krala gönderilmek üzere buketler hazırlattırılar ve kısa sürede günlük hayat işlemeze hale gelir. Sonuç-

ta, çiçek taşıdıkları için insanları tutuklayamayan Nazi yönetimi, kralın aniden iyileştiğini bildirmek zorunda kalır.

Kürtler için sivil itaatsizlik eylemlerinin tarihi uzundur. Mesela, Leyla Zana'nın 1991'de Meclis'te Kürtçe yemin etmesi, Sayın Öcalan demenin yasak sayılmasına karşın birçok kişi ve örgütün "Sayın Öcalan" demesi, çatışma alanlarına gidilerek yapılan canlı kalkan eylemleri, kadınların barış için çatışma alanlarında sabahlamaları, Kürtçenin yok sayılmasına karşı KCK tutsaklarının anadilde savunma yapmaları... Bu liste uzatılabilir.

Şimdi ise demokratik çözüm çadırları oluşturarak oturma eylemleri yapıyorlar. Bu eylemliliklerin Kürt sorunundaki çözümsüzlüğü açığa çıkarttığı ortada duran bir gerçek. Ve bu eylemler sırasında şiddet kullanılmadığı da. Sen ne yapıyorsun? Çadırlarını dağıtıyor, oturanlara gaz ve su sıkıyor, onlarca insanı gözaltına alıyorsun. Onlar ne yapıyor? Tekrardan çadırlarını açıyor. Sen Kürtçe savunmayı reddediyorsun. Onlar ne yapıyor? Hepsi Kürtçe konuşup senin mahkemelerini kilitliyor. Şimdi bu eylemliliklerin neresi sivil itaatsizlik eylemi değil sormak lazım. Başbakan ve yaverleri çok fazla telaşlanmış olacaklar ki, bu eylemlerin sivil itaatsizlik eylemi olmadığını ispatlamaya tam da bu sebepten çalışıyorlar.

Meselenin bir de diğer boyutunu ele alalım. Sivil itaatsizlik eylemlerine saldırı ve tahammülsüzlük ne anlama gelmektedir? Ortadoğu kaynıyor, ayaklanmaların arkası kesilmiyor ve ABD'nin Ortadoğu'daki jandarmalığına soyunan, bölgesel güç olmak isteyen bir Türkiye'nin kendi ülkesinde sokakları dolduran milyonların görüntüsü ne anlama gelir?

2007 Mayıs'ında ve Kasım'ında, Dolmabahçe'de ve Beyaz Saray'da ana hatları belirlenen ABD-AKP-TSK mutabakatının, ABD'nin Ortadoğu ve Irak'taki çıkarları doğrultusunda belirlenen her hamle boşa çıkmıştır. Yani, Kürdistan Bölgesel Yönetimi ile yakınlaşarak Kürt özgürlük hareketinin tasfiyesi hamlesi, genel seçimler sonrasında boşa düşürülmüş, yerel seçimlerde bu tablo pekişmiş ve boykot ile kör olanların bile görebileceği bir berraklık ile gözler önüne serilmiştir.

Bu dönem AKP hükümeti için ölüm kalım dönemidir. Bu yüzden baskının dozunu iyice artırmakta, sosyalistlere, gazetecilere, Kürtlere eşî benzeri görülmemiş bir tutuklama terörü yaşatmakta, dışarıya ise sorunsuz bir Türkiye imajı çizmeye çalışmaktadır. Filistin halkının abisi, Libya halklarının kardeşi, KBY'nin ise hamisi görüntüsü vermeye çabalamakta, herkese demokrasi dersi vermeye kalkmaktadır.

Bizler şimdi tarihsel bir sorumlulukla karşı karşıyayız. Kürt halkının uzatmış olduğu barış eli bir kez daha karşılıksız kalmamalı, sivil itaatsizlik eylemleri bizim vicdanlarımızda yeniden bir sorgulama yaratmalı. Anadil hakkı için, tek taraflı yürütülen operasyonların durması için, seçim barajının kaldırılması için, siyasi tutukluların serbest bırakılması için alanları doldurmalı, polis gazına, suyu, şiddetine hep birlikte karşılık verelim. Demokratik çözüm çadırlarını birer halk kürsüleri haline getirelim.

